

Sygn. akt V U 395/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 29 czerwca 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku W. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o odstąpienie od określenia zaległości w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

na skutek odwołania W. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 17 marca 2015 r.

znak (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt VU 395/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 marca 2015 r., znak(...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na podstawie art 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. nr 205, późn. zm., „ustawa systemowa”) ponownie określił zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne płatnika W. R. w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej, wyliczając zadłużenie z tytułu składek na te ubezpieczenia wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania zaskarżonej decyzji łącznie na kwotę 208.392,93 zł, w tym z tytułu:

- 1) składek na ubezpieczenia społeczne za okres od czerwca 2001 r. do grudnia 2012 r.: w kwocie 148.633,37 zł, w tym 65.497,00 zł odsetek za zwłokę, 343,20 zł kosztów upomnienia i 13,30 zł kosztów egzekucyjnych;
- 2) składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od czerwca 2001 r. do grudnia 2012 r. w kwocie 48.908,23 zł, w tym 20.734,00 zł odsetek za zwłokę, 334,40 zł kosztów upomnienia i 5,40 zł kosztów egzekucyjnych;
- 3) składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od czerwca 2001 r. do grudnia 2012 r. w kwocie 10.851,33 zł, w tym 4.522,00 zł odsetek za zwłokę, 334,40 zł kosztów upomnienia i 1,40 zł kosztów egzekucyjnych.

Od powyższej decyzji wnioskodawca W. R. złożył odwołanie, które precyzował w kolejnych pismach procesowych i na rozprawach, zgłaszając głównie zarzut przedawnienia spornych należności składkowych. Ponadto zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych, wskazując, że nie był zobowiązany do opłacania składek po zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej. Podniósł też zarzut naruszenia art. 83, 32, 26 i 27 ustawy systemowej oraz art. 26 Ordynacji podatkowej poprzez ich błędną wykładnię. Zakwestionował również prawidłowość wysokości zaległości składkowych za następujące okresy: od 1 stycznia 2002 r. do 1 grudnia 2002 r., od 1 października 2003 r. do 1 listopada 2004 r., od 1 grudnia 2004 r. do 2 lutego 2005 r., od 1 marca 2005 r. do 1 lipca 2008 r., od 1 września 2008 r. do 1 września 2010 r., od 2 września 2010 r. do 1 grudnia 2010 r. i od 1 stycznia 2011 r. do 1 listopada 2012 r., wskazując, że w powyższych okresach nie zatrudniał Z. i S. R.. Wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji.

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując, że całość należności objętych decyzją jest wymagalna z uwagi na toczące się postępowanie egzekucyjne.

Sąd ustalił:

Płatnik składek w okresie od 23 października 1996 r. do 31 grudnia 2012 r. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...). Wnioskodawca nie zawieszał okresowo prowadzenia działalności gospodarczej.

Wnioskodawca nie wypełniał obowiązku z tytułu rozliczania i opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy i FGŚP i z tego tytułu organ rentowy wystawiał kolejne tytuły wykonawcze przeciwko płatnikowi. Odpisy tytułów wykonawczych dotyczących zaległości składkowych za okres od października 2000 r. do września 2001 r. doręczono wnioskodawcy 18 września 2009 r., wszczynając postępowanie egzekucyjne. W dniu 23 października 2009 r. płatnik odebrał tytuły wykonawcze obejmujące zaległości składkowe za okres od maja 2003 do grudnia 2004 r. Egzekucje prowadzono z rachunków bankowych płatnika. Okazał się ona bezskuteczna. Postanowieniem z dnia 26 lipca 2012 r. Dyrektor Oddziału ZUS w L. umorzył na wniosek wierzyciela postępowanie egzekucyjne wobec jego bezskuteczności, dotyczące należności za okresy: czerwiec-wrzesień 2001 r. i od maja 2003 r. do grudnia 2004 r. Po bezskuteczności egzekucji należności składkowych płatnika za okresy od czerwca do września 2009 r. i od maja 2002 r. do listopada 2012 r. prowadzonej przez Dyrektora Oddziału ZUS w L., tytuły wykonawcze za powyższe okresy zostały przekazane dnia 23 maja 2013 r. do Naczelnika Urzędu Skarbowego w L. celem ich wyegzekwowania. Przedtem, dnia 19 lutego 2009 r. organ rentowy skierował wniosek egzekucyjny do Naczelnika Urzędu Skarbowego w L., dotyczący egzekucji zaległości składkowych za okresy: od listopada do grudnia 2001 r. i od kwietnia 2002 r. do kwietnia 2003 r. Postępowanie egzekucyjne prowadzone przez organ skarbowy jest nadal prowadzone.

Decyzją z dnia 19 stycznia 2015 r. organ rentowy określił zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych płatnika W. R. w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej za okres od czerwca 2001 r. do listopada 2014 r. w łącznej kwocie 231.579,02 zł w raz z odsetkami liczonymi na dzień wydania decyzji oraz kosztami upomnień i kosztami egzekucyjnymi.

Na skutek odwołania płatnika od powyższej decyzji, organ rentowy wydał decyzję z dnia 17 marca 2015 r., zaskarżoną w niniejszej sprawie, którą zmienił decyzje z dnia 19 stycznia 2015 r. i ponownie określił zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne płatnika W. R. w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej, z uwzględnieniem krótszego okresu prowadzenia tej działalności, wyliczając zadłużenie z tytułu składek na te ubezpieczenia wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania zaskarżonej decyzji łącznie na kwotę 208.392,93 zł, w tym z tytułu:

- 1) składek na ubezpieczenia społeczne za okres od czerwca 2001 r. do grudnia 2012 r.: w kwocie 148.633,37 zł, w tym 65.497,00 zł odsetek za zwłokę, 343,20 zł kosztów upomnienia i 13,30 zł kosztów egzekucyjnych;
- 2) składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od czerwca 2001 r. do grudnia 2012 r. w kwocie 48.908,23 zł, w tym 20.734,00 zł odsetek za zwłokę, 334,40 zł kosztów upomnienia i 5,40 zł kosztów egzekucyjnych;

3) składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od czerwca 2001 r. do grudnia 2012 r. w kwocie 10.851,33 zł, w tym 4.522,00 zł odsetek za zwłokę, 334,40 zł kosztów upomnienia i 1,40 zł kosztów egzekucyjnych.

Zaległości składkowe objęte zaskarżoną decyzją nie zostały umorzone przez organ rentowy na wniosek płatnika.

Dowód: - akta ubezpieczeniowe wnioskodawcy;

- odpis CEIDG – k. 19;

- przesłuchanie wnioskodawcy – k. 33-33v, e-protokół z dn. 06.04.2016 r., 00: 04:03 – 00:11:00.

Sąd zważył:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 83 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania wymiaru składek i ich poboru. Na mocy przepisów art. 6 ust. 1 pkt 5 ww. ustawy, obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi działalność gospodarczą.

Zgodnie z treścią art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2013.1442 j.t.) płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Deklarację rozliczeniową oraz imienne raporty miesięczne płatnik składek przekazuje bezpośrednio do wskazanej przez Zakład jednostki organizacyjnej (art. 46 ust. 3 ustawy systemowej).

W świetle przepisu art. 23 ust. 1 powołanej ustawy od nieopłaconych w terminie składek należne są od płatnika składek odsetki za zwłokę, na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.).

Do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne (art. 32 ustawy).

Kwestią sporną w niniejszej sprawie pozostawała wysokość zaległości wnioskodawcy wobec organu rentowego za wskazane przez niego okresy, a początkowo także kwestia ich zasadności wobec podnoszonych twierdzeń o nieuwzględnieniu przez ZUS faktycznego okresu prowadzenia działalności gospodarczej. Głównym zarzutem był jednak zarzut przedawnienia zaległości składkowych objętych zaskarżoną decyzją.

W tym stanie rzeczy należy na wstępie wskazać, że w świetle powołanych przepisów nie budzi wątpliwości, że to płatnik składek jest zobowiązany samodzielnie obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych oraz opłacać należne składki w terminach wskazanych w ustawie i składać co miesiąc stosowne deklaracje m.in. za siebie i za pracowników i to zarówno w zakresie ubezpieczeń społecznych jak i składek na ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Wszelkie nieprawidłowości płatnika rodzą dla niego negatywne konsekwencje, także finansowe, w tym obowiązek zapłaty odsetek. Na przedsiębiorcy będącym osobą fizyczną ciąży też obowiązek zgłaszania w odpowiednich rejestrach (CEIDG) faktu zawieszenia i zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej, co ma istotne znaczenie dla obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne w okresie trwania tego zawieszenia. Organ rentowy dokonuje rozliczeń należności z tytułu składek na podstawie dokumentów i informacji przekazywanych przez płatnika. W postępowaniu sądowym, płatnik kwestionujące prawidłowość decyzji w

zakresie ustalenia zaległości składkowych, w tym ich czasookresu i wysokości, jest zobowiązany wykazać okoliczności, na które się powołuję w celu zakwestionowania ustaleń organu rentowego.

W niniejszej sprawie płatnik składek zbędnie kwestionował uwzględniony przez organ rentowy okres prowadzenia działalności gospodarczej. Zaskarżona decyzja była bowiem decyzją zmieniającą decyzje poprzednią z dnia 19 stycznia 2015 r., w której rzeczywiście stwierdzono zaległości za dłuższy okres – od czerwca 2001 do listopada 2014 r. Decyzja z dnia 17 marca 2015 r. uwzględnia zaś okres działalności gospodarczej do grudnia 2012 r., zgodnie z żądaniami płatnika i tym samym wyczerpała w pełni zgłaszane w tym zakresie zarzuty.

Ponadto płatnik nie wykazał żadnych nieprawidłowości w naliczonych wysokościach zaległości objętych decyzją z dnia 17 marca 2015 r. Jego twierdzenia w tym zakresie sprowadziły się do wskazania za jakie okresy jego zdaniem organ rentowy przyjął nieprawidłowe wysokości zadłużenia w związku z bezpodstawnym jego zdaniem naliczeniem składek na ubezpieczenia społeczne S. i Z. R., lecz nie był w stanie wskazać jakie kwoty i z tytułu jakich składek zostały przez ZUS ujęte bezpodstawnie, mimo zobowiązania go przez Sąd do sprecyzowania swojego stanowiska w tej kwestii na rozprawie dnia 6 kwietnia 2016 r. W tym stanie rzeczy zarzuty co do nieprawidłowej wysokości i przyjętego okresu prowadzenia działalności gospodarczej pozostały niezasadne i gołosłowne.

Ostatnią i zasadniczą kwestią sporną pozostawała w niniejszej sprawie kwestia przedawnienia zaległości składkowych za okres od czerwca 2001 r. do grudnia 2012 r., których dotyczy zaskarżona decyzja.

Wobec powyższego należy wskazać, iż do 31 grudnia 2002 r. art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych stanowił, iż należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, a w przypadku przerwania biegu przedawnienia, o którym mowa w ust. 5, po upływie 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne. Od 01 stycznia 2003r. powołany przepis obowiązywał w brzmieniu nadanym mu ustawą z dnia 18 grudnia 2002r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U., Nr 241, poz. 2074), zgodnie z którym, należności z tytułu składek przedawniają się po upływie 10 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-5d.

Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego, dziesięcioletni okres przedawnienia przewidziany w art. 24 ust. 4 ustawy systemowej w brzmieniu nadanym mu przez powołaną ustawę nowelizującą z dnia 18 grudnia 2002r., znajduje zastosowanie do należności z tytułu składek, które stały się wymagalne przed dniem 01 stycznia 2003r., jeżeli do tej daty nie uległy przedawnieniu według przepisów dotychczasowych (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 08 lipca 2008r., I UZP 4/08, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 02 lipca 2008r., II UZP 5/08, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 listopada 2007r., I UK 147/07, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2007r., I UK 37/07).

W rozpoznawanej sprawie bezspornie, roszczenia z tytułu składek, powstałe najwcześniej od czerwca 2001 r. nie przedawniły się do dnia 31 grudnia 2002r., zgodnie z obowiązującym do tego dnia 5-letnim terminem przedawnienia. Tym samym, do roszczeń tych, jak również powstałych po 31 grudnia 2002r., miał zastosowanie 10-letni termin przedawnienia, określony w art. 24 ust. 4 ustawy systemowej w brzmieniu nadanym mu powołaną wyżej ustawą zmieniającą z dnia 18 grudnia 2002r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Ustawa ta wprowadziła też przepis ust. 5b, zgodnie z którym bieg terminu przedawnienia zostaje zawieszony od dnia wszczęcia do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego oraz postępowania przed sądem.

Przepis art. 24 ust. 4 ustawy systemowej został ponownie znowelizowany ustawą z dnia 16 września 2011r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U., Nr 232, poz. 1378). Zgodnie z nowym brzmieniem powołanego przepisu, obowiązującym od dnia 1 stycznia 2012 r., należności z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-6.

Zwrócić jednakże należy uwagę, iż w art. 27 ust. 1 i 2 powołanej ustawy nowelizującej z dnia 16 września 2011r. wprowadzono regulację, zgodnie z którą, do przedawnienia należności z tytułu składek, którego bieg rozpoczął się przed 01 stycznia 2012r., stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym tą ustawą, z tym, że bieg przedawnienia

rozpoczyna się od dnia 01 stycznia 2012r. Jeżeli jednak przedawnienie rozpoczęte przed dniem 01 stycznia 2012r. nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

Zdaniem Sądu, z powołanych przepisów wynika, iż nie mogło dojść do przedawnienia należności wskazanych w zaskarżonej decyzji organu rentowego za okresy tam wskazane, w tym za okres od czerwca 2001 r. do grudnia 2012 r., skoro do najdalej wymagalnych składek za czerwiec 2001 r. zastosowanie miał nowy 10-letni termin przedawnienia, a postępowanie egzekucyjne toczące się od 2009 r. spowodowało zawieszenie 10-letniego terminu przedawnienia tych należności. Należy przy tym zauważyć, że płatnik nie przedstawił żadnych miarodajnych twierdzeń i okoliczności, podważających wiarygodność informacji przekazanych w toku sprawy przez organ rentowy odnośnie przebiegu postępowania egzekucyjnego w przedmiocie zaległości objętych zaskarżoną decyzją. Nie zasługuje na uwzględnienie przede wszystkim twierdzenie płatnika, iż nie wiedział on o prowadzonym przeciwko niemu postępowaniu egzekucyjnym w tym zakresie.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności, Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji z dnia 17 marca 2015 r., wydanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.